

Αθήνα, 6.12.2024

Ερώτηση

προς τους Υπουργούς:

1. Περιβάλλοντος και Ενέργειας
2. Εθνικής Οικονομίας και Οικονομικών

«Η Φλώρινα καταστρέφεται και οι ιδιώτες που επιχειρούν στην περιοχή αυξάνουν την κερδοφορία τους με την εξαγωγή λιγνίτη στην Βόρεια Μακεδονία»

Στις 11.07.2022 με απόφαση του Υπουργού Περιβάλλοντος και Ενέργειας η εταιρεία «Λιγνιτωρυχεία Αχλάδας Α.Ε.» κηρύχθηκε έκπτωτη και τα ορυχεία Αχλάδα 1 και Αχλάδα 2 στη Φλώρινα επέστρεψαν στο Δημόσιο. Τελικά δεν εκδόθηκε ποτέ η απόφαση παραλαβής του λιγνιτωρυχείου από το Δημόσιο. Στις 16 Νοεμβρίου 2022 το ΥΠΕΝ προέβη στην αναστολή εκτέλεσης της απόφασης του Ιουλίου του 2022.

Τον Ιανουάριο του 2023 ο Όμιλος Μυτιληναίος μπήκε ως στρατηγικός επενδυτής στο σχήμα της εκμετάλλευσης και επέκτεινε το ορυχείο με την αγορά νέων εκτάσεων. Στις 24 Φεβρουαρίου του 2023 με νεότερη απόφασή του το ΥΠΕΝ προχώρησε σε ανάκληση της απόφασης του Ιουλίου του 2022, που αφορούσε την εταιρεία «Λιγνιτωρυχεία Αχλάδας». Τελικά στις 28.12.2023 με νέα απόφαση του ΥΠΕΝ προβλέφθηκε η παράταση – τροποποίηση της μίσθωσης του δημόσιου λιγνιτωρυχείου Αχλάδας (Αχλάδα Νο1 και Αχλάδα Νο2), μετά την καταληκτική ημερομηνία ισχύος του υπ' αριθ. 5.397/28.12.2018 συμβολαίου για πέντε ακόμα έτη, ήτοι μέχρι την 31.12. 2028.

Παρά τις εξαγγελίες της κυβέρνησης για απολιγνιτοποίηση, μετά τη συμμετοχή του Ομίλου Μυτιληναίου, υπήρξε αύξηση του ρυθμού εξόρυξης. Πριν από την ένταξη του ομίλου Μυτιληναίου στο σχήμα, εξορύσσονταν έως 80.000 τόνοι ανά μήνα, ενώ πλέον τέθηκε ως στόχος η εξόρυξη 150 χιλιάδων τόνων λιγνίτη μηνιαίως, δηλαδή 1.800.000 τόνοι ετησίως.

Η κυβέρνηση ομνύει στην απολιγνιτοποίηση, με το επικαιροποιημένο πλάνο της ΔΕΗ να προβλέπει το 2026 να αποσυρθεί και η τελευταία λιγνίτη μονάδα, η Πτολεμαΐδα 5, που βρίσκεται πλέον σε εμπορική λειτουργία, ενώ ο ΑΗΣ Μελίτης αποσύρεται από το σύστημα τέλη του 2024. Είναι άκρως προβληματικό να κλείνουν οι μονάδες στη Δυτική Μακεδονία και Μεγαλόπολη και συγχρόνως να παρέχεται άδεια εξόρυξης λιγνίτη τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2028, αφού για να την εξόρυξη του εναπομείναντος αποθέματος των 23.000.000 τόνων λιγνίτη χρειάζονται 12,7 χρόνια σύμφωνα με τους ετήσιους στόχους που έχει θέσει ο Όμιλος.

Το πιο σκοτεινό σημείο όμως είναι ότι τον λιγνίτη που εξορύσσεται από το λιγνιτωρυχείο Αχλάδας, η ιδιωτική εταιρεία τον εξάγει κατά 100% στη Βόρεια Μακεδονία. Δίπλα ακριβώς δηλαδή από τη Φλώρινα που λειτουργεί ΑΗΣ και προφανώς η επίπτωση στο περιβάλλον είναι η ίδια.

Η απάντηση του κ. Υπουργού σε επίκαιρη ερώτηση μας, αναδεικνύει τις κατ' επίφαση περιβαλλοντικές ευαισθησίες της κυβέρνησης, η οποία αφενός επενδύει σε έργα φυσικού αερίου που είναι επίσης ορυκτό καύσιμο και αφετέρου ο κ. Υπουργός ομολόγησε ότι συμφέρει ο λιγνίτης να καίγεται στη Β. Μακεδονία, αφού η Βόρεια Μακεδονία δεν συμμετέχει στο «Ευρωπαϊκό Σύστημα Εμπορίας Ρύπων», επομένως δεν υπόκειται στην επιβάρυνση των τελών εκπομπών διοξειδίου του άνθρακα. Λογικά, συμπληρώνουμε εμείς, δεν πληροί και τις απαιτούμενες από την ΕΕ περιβαλλοντικές υποχρεώσεις, όπως ισχύουν στους Ελληνικούς ΑΗΣ.

Το ποιος όμως κερδίζει και ποιος χάνει από αυτή τη μεθόδευση είναι προφανές. Οι ιδιώτες που επιχειρούν στην περιοχή αυξάνουν την κερδοφορία τους, συμψηφίζουν τα χρέη τους, εξασφαλίζουν φτηνό ρεύμα για τη βιομηχανία τους.

Οι κάτοικοι της Αχλάδας και της Φλώρινας, έχουν να διαχειριστούν όλες τις κοινωνικές, οικονομικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις. Έχουν μείνει αγκαλιά με τα ρυπασμένα εδάφη, ενώ η έλλειψη εργασίας οδηγεί σε μαζική φυγή.

Είχαμε μιλήσει από την πρώτη στιγμή για την ανάγκη ολιστικού σχεδίου, ώστε να ωφεληθεί η τοπική κοινωνία και να μην αφεθεί η απολιγνιτοποίηση σε 2-3 επενδυτές.

Εκτός των άλλων θα έπρεπε να έχουν ξεκινήσει οι εργασίες αποκατάστασης των εδαφών, προκειμένου να υπάρχει δουλειά και για τους κατοίκους.

Οι κάτοικοι της κοινότητας Αχλάδας είναι αγανακτισμένοι από την ανυπαρξία μέτρων προστασίας της υγείας και της ζωής των κατοίκων κατά την εξόρυξη του λιγνίτη και τις μεθοδεύσεις της Εταιρείας σε ό,τι αφορά τις απαλλοτριώσεις των οικισμών και τη μη καταβολή των αποζημιώσεων. Η Κυβέρνηση γνωρίζει την μη πληρωμή των απαλλοτριώσεων από την ιδιωτική εταιρία και απλά αδιαφορεί, αντί να προβεί σε μια πολιτική λύση στο ζήτημα, όπως είχαμε προτείνει.

Η κοινότητα της Αχλάδας καταστρέφεται, είναι περικυκλωμένη από τα λιγνιτωρυχεία. Η εξόρυξη γίνεται σε απόσταση 70 μόνο μέτρων από τον οικισμό. Οι κάτοικοι κινδυνεύουν από ισχυρά δηλητήρια που εκπέμπονται από τις αυταναφλέξεις του λιγνίτη. Αντί να απαλλοτριωθούν συνολικά και οι τρεις οικισμοί της Κοινότητας Αχλάδας και να πληρωθούν όλες οι απαλλοτριώσεις του 2011, 2013, 2016 η εταιρεία «Λιγνιτωρυχεία Αχλάδας Α.Ε.» και ο Μυτιληναίος αγοράζουν κατά το δοκούν επιλεκτικά κτήματα και σπίτια.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, ερωτάται ο αρμόδιος Υπουργός:

- 1) Πώς συμβαδίζει η περιβαλλοντική ρητορική της κυβέρνησης με την άδεια εξόρυξης λιγνίτη τουλάχιστον μέχρι το τέλος του 2028;
- 2) Εκτός από την αδιαμφισβήτητη κερδοφορία του Ομίλου Μυτιληναίου, ο οποίος εξάγει το 100% του λιγνίτη σε γειτονικό ΑΗΣ της Βόρειας Μακεδονίας, καταστρέφοντας την κοινότητα της Αχλάδας, ποιο είναι το όφελος για τις λιγνιτικές περιοχές;
- 3) Σε ποιες ενέργειες θα προβείτε, για να προστατέψετε τα συνταγματικά θεμελιωμένα δικαιώματα των πολιτών, όπως αυτά της υγείας και της ζωής τους από τις πρακτικές της ιδιωτικής εταιρίας, όπου έχει περικυκλώσει την κοινότητα της Αχλάδας και η εξόρυξη γίνεται σε απόσταση 70 μόνο μέτρων από τον οικισμό χωρίς να τηρούνται τα απαιτούμενα από τον Κανονισμό Μεταλλευτικών και Λατομικών Εργασιών μέτρων ασφαλείας;
- 4) Πώς θα αντιμετωπίσετε τις μεθοδεύσεις της ιδιωτικής εταιρίας σε ό,τι αφορά τις απαλλοτριώσεις των οικισμών και τη μη καταβολή των αποζημιώσεων;

**Οι ερωτώντες Βουλευτές
Θεοπίστη (Πέτη) Πέρκα**

Αθανασία (Σία) Αναγνωστοπούλου
Χουσεΐν Ζεϊμπέκ
Μερόπη Τζούφη
Θεανώ Φωτίου